

Yönetici Tav?r Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yönetici Tav?r Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33412>

Özet

Yönetici Tavır Ölçeği (YATÖ), 1985 yılında M. Bilgin tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Ölçeğin temel amacı, o dönemde Türkiye eğitim sisteminde önemli bir reform olan "altı yaş uygulaması" karışısında okul müdürlerinin ve eğitim yöneticilerinin sahip oldukları **tavırlar**, inançlar ve algılarını sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, eğitim politikalarının uygulamaya konulması sürecinde yöneticilerin rollerini ve bu politikalara karşı gösterdikleri direnç veya desteği anlamak için tasarlanmıştır.

Geliştirme tipi bir ölçek olan YATÖ, özellikle eğitim yönetimi ve psikoloji alanlarında, yöneticilerin yenilikçi uygulamalara adaptasyon düzeylerini belirlemede tarihsel bir referans noktası sunmaktadır. Ölçeğin detaylı **psikometrik** özellikleri (geçerlik ve güvenirlik katsayıları) orijinal yüksek lisans tezinde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yönetici Tavır Ölçeği, eğitim yönetimi, okul müdürleri, altı yaş uygulaması, tavır ölçümü, eğitim politikası, ölçek geliştirme.

Yazarlar

M. Bilgin.

Amaç

Yönetici Tavır Ölçeği'nin birincil amacı, Türkiye Cumhuriyeti eğitim sisteminde belirli bir dönemde yürürlüğe giren ve çocukların okula başlama yaşını düzenleyen "altı yaş uygulaması" (ilkokula başlama yaşının değiştirilmesi) hakkındaki **okul müdürlerinin** tutumları ve görüşlerini saptamaktır. Bu uygulama, eğitim sistemi içinde önemli tartışmalara neden olmuş ve yöneticilerin bu konudaki pozisyonlarının belirlenmesi, uygulamanın başarısı açısından kritik önem taşımıştır.

Ölçek, yöneticilerin reformlara karşı gösterdiği kabullenme veya reddetme düzeylerini nicel olarak belirleyerek, eğitimdeki değişim süreçlerinin yönetsel engellerini veya destekleyici unsurlarını ortaya koymayı hedeflemiştir. Bu tür bir ölçüm, politika yapıcıların gelecekteki eğitim reformlarını planlamasına ve uygulayıcıların bakış açısını dikkate almasına yardımcı olmaktadır.

Yapı

Ölçek, temel olarak **yönetici tavrı** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bilişsel, duygusal ve

davranışsal eğilimler olmak üzere üç ana bileşenden oluşur. YATÖ bağlamında, ölçülen yapı spesifik olarak altı yapı uygulamasının pedagojik uygunluğu, idari zorluklar ve genel eğitim kalitesine olan etkileri hakkındaki yönetici inançların kapsamaktadır.

Yapının ana odak noktası, eğitim politikalarına yönelik algılanan fayda ve maliyet analizidir. Ölçek, yöneticilerin bu uygulamanın okullara getirdiği idari yükler, öğretmen yeterliliği, fiziki imkanlar ve öğrenci başarısı gibi farklı boyutlardaki görüşlerini bütüncül bir şekilde değerlendirir.

Geçerlik

Kaynak verilerde Yönetici Tavr Ölçeği'ne ait geçerlik analizlerine dair özet bir bilgi sunulmamıştır. Ölçeğin geçerlik çalışmaları (kapsam geçerliği, yapı geçerliği, ölçüt bağımlı geçerlik vb.) detayları, ölçeğin geliştirildiği orijinal akademik çalışmada olan M. Bilgin'in 1985 tarihli **yüksek lisans tezinde** yer almaktadır.

Akademik standartlara uygun olarak geliştirilen bu ölçeğin, ölçmek istediği yapı olan "altı yapı uygulaması karışındaki yönetici tavrı" ne ölçüde doğru ve amaca uygun bir şekilde ölçtüğünü anlamak için tez metninin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik (tutarlılık) analizlerine ilişkin detaylı sonuçlar, sağlanan kaynak özetinde mevcut değildir. Güvenirlik çalışmaları genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, test-tekrar test güvenilirliği veya eşdeğer form güvenilirliği gibi yöntemlerle incelendiği varsayılmaktadır.

Ölçeğin güvenilirliğine dair sayısal veriler ve uygulanan metotlar, M. Bilgin tarafından sunulan ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nde erişilebilen orijinal **yüksek lisans tezi** içerisinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Faktör Analizi

Kaynak verilerde ölçeğin faktör yapısına veya **faktör analizi** sonuçlarına dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ölçeğin geliştirme aşamasında, yönetici tavrının alt boyutları (örneğin, pedagojik kabul, idari zorluk algısı, sosyal kabul) belirlemek amacıyla muhtemelen açılmaya veya doğrulanmaya faktör analizleri uygulanmıştır.

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya mı yoksa tek bir genel tavrı boyutunu mu ölçtüğüne dair kesin bilgiler, ancak Bilgin'in (1985) tez çalışmasının metodoloji bölümünde incelenebilir.

Ölçek

Test Türü: Geliştirme tipi ölçek (Attitude Scale).

Format: Orijinal tezde belirtilen bir derecelendirme formatı (örneğin, Likert tipi) kullanılmıştır varsayılmaktadır. Kaynak özetinde derecelendirme bilgisi (-) olarak belirtilmiştir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Eğitim yöneticileri ve okul müdürleri.

Yaş Grubu: Çalışan yetkinler (Okul yöneticileri).

Popülasyon Detayları: Altı yaş uygulaması döneminde görev yapan ilk ve orta dereceli okulların müdürleri veya yöneticileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, kağıt tabanlı bir ölçek olduğu tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yönetici tutumu, eğitim reformu, eğitim yönetimi, tavır ölçeği, 1985, yüksek lisans tezi, okul idaresi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilinmiyor (1985 çalışması nedeniyle mevcut değildir).

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yazma Adresi: M. Bilgin, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (1985 tarihli tez dönemi itibarıyla).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 1985.

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, akademik araştırmalarda kullanım genellikle yazarın (M. Bilgin) ve tezin yapıldığı kurumun (Gazi Üniversitesi) etik kurallarına bağlıdır. Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle izin alınması tavsiye edilir.

Lisans Durumu: Akademik kullanım için açık kaynak olarak kabul edilebilir, ancak orijinal yazarın izni önceliklidir.

Referanslar

Temel Kaynak:

Bilgin, M. (1985). *Altı ya? uygulaması kar??sında okul müdürlerinin tavırları* (**Yüksek Lisans tezi**). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bu teze ait dijital kayda YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: yonetici-tavir-olcegi-toad.pdf

Yönetici Tavır Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğe ait maddeler, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tamamı, M. Bilgin'in (1985) orijinal yüksek lisans tezi içerisinde yer almaktadır ve teze erişilmesi gerekmektedir.